

08.11.2024

Tuusulan kunta
Tarja Soininen
PL 60
04301 Tuusula

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Vanhakylän aurinkovoimalan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2024-013611 T 10 03 01

Tuusulan kunta on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa Vanhakylän aurinkovoimalan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Museo tarkastelee hanketta perustetävönsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman sekä arkeologian vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa aurinkovoimalan ja muun energiaintensiivisen tuotantotoiminnan, kuten akkuvarastojen kehittäminen ja rakentaminen alueelle huomioiden ympäristöön aiheutuvat vaikutukset. Tavoitteena on myös tutkia mahdollisuutta säilyttää nykyinen maa- ja metsätaloustoiminta mahdollisena maankäyttömuotona sekä aurinkovoimalan kanssa rinnakkain että aurinkovoimatoiminnan jälkeen.

Kaavatyössä tutkitaan aurinkovoimalan yhteensovittamista ja suhdetta vanhan, voimassa olevan Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi osayleiskaavan tunnistettuihin arvoihin ja merkintöihin. Aurinkovoimakaavan tavoitteita peilataan voimassaolevan kaavan tavoitteisiin, merkintöjen perusteisiin ja tarkoitukseen.

Suunnittelualue sijaitsee Tuusulan kunnan pohjoisosassa Vanhakylän alueella, noin 3 km Jokelan taajamasta etelään sekä noin 8 km Hyrylän keskustaajamasta pohjoiseen. Suunnittelualue muodostuu useasta osa-alueesta, rajautuen lännessä Palojoessa kulkevaan Tuusulan kunnantarajaan ja idässä Jokelantiestä noin kilometrin länteen. Suunnittelualue perustuu hanketoimijan ja maanomistajien välisissä maanvuokrasopimuksissa sovittuihin aluerajauksiin. Suunnittelualue saattaa tarkentua suunnittelun edetessä. Suunnittelualue on osa isompaa hankealuetta, joka jatkuu myös Nurmijärven kunnan puolelle

08.11.2024

Suunnittelualue on pääasiassa maatalouskäytössä olevaa peltoa. Alueelle sijoittuu muutamia metsälaikkuja, jotka ovat pääosin taimikoita tai nuorta kasvatusmetsikköä. Suunnittelualue on haja-asutusalueetta ja hankkeen osa-alueiden lomaan sijoittuu kylämäistä asutusta. Itse suunnittelualueelle sijoittuu vain muutamia maataloustaloustoimintaan liittyviä rakennuksia.

Suunnittelualueella on voimassa Ruskela-Vanhakylä-Ritasjärvi-osayleiskaava. Suunnittelualueelle on kaavassa osoitettu maa- ja metsätalousaluetta, joka on viljelymaisemaa (MV-1 ja MV-2), sekä vähäisemmässä määrin maa- ja metsätalousaluetta (MT-1 ja MT-3). Suunnittelualueen kaakkoispuolelle on osoitettu erityisalue (ET 1), joka on varattu vedenottamotoimintaa varten. Osa suunnittelualueesta sijoittuu mitoitusvyöhykkeen 1 (mit-1) alueelle.

Suunnittelualueen länsipuolelle Hakalan tilan yhteyteen on osoitettu kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennettu kokonaisuus (sr (4)). Vanhan Hämeentie on osoitettu historialliseksi maantiekseksi (sr-t). Vanhankylän koulutien pohjoispuolelle Mykkylän tilan yhteyteen on osoitettu kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennettu kokonaisuus sr (3). Nummenalan tilan läheisyydessä on kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus/rakennukset sr (13).

OAS:n valmisteluaineistossa on maisemaselvitystarve-selvitys, johon on koottu yhteen alueen kulttuuriympäristön ja maiseman reunaehdot.

Selvityksessä todetaan, että suhteellisen tasaisessa maastossa aurinkovoimapuiston visuaaliset vaikutukset eivät ulotu kovin kauas ja vaikutuksia ei tyypillisesti synny 2 km vyöhykkeen ulkopuolella. Maisemaselvityksen selvitysalue ulottuu noin kahden kilometrin etäisyydelle hankealueen rajalta. Selvityksessä kuvataan hankealueen ympäristön maiseman nykytilan yleis- ja erityispiirteet, maisemarakenne ja maisemakuva, maiseman ja kulttuuriympäristön arvot sekä nykyiset maisemahäiriöt.

Maisemavaikutusten havainnollistamiseksi laaditaan näkymäalueanalyysi ja havainnekuvia, ja laaditaan lyhyet suositukset maiseman näkökulmasta.

Selvityksessä tulisi lisäksi todentaa minkä tyyppiset aurinkokeräimet asennetaan, ja millaisia kaapelointeja tai sähkölinjoja ne vaativat, sekä millaisia uusia reittejä ja toimenpiteitä (esim. sorastuksia) niiden asentaminen ja ylläpito vaativat.

Oleellinen peruslähtökohta on se, että aurinkopaneelien käyttöikä on lyhyempi kuin maiseman ja kulttuuriympäristön. Tämän johdosta selvi-

08.11.2024

tyksessä olisi myös hyvä tarkastella, millaisia vaikutuksia hankkeen käyttöön kuluessa tapahtuu maisemakokonaisuudessa.

Selvää kuitenkin on, että toteutuessaan aurinkovoimahanke muuttaa viljelymaiseman rakennetta, ominaispiirteitä ja maisemakuvan laatua pysyvän luonteisesti, joten hankkeen vaikutuksenarviossa tulisi tarkastella hanketta maisemahäiriön sijaan maisemavaurion kannalta.

Arkeologian osalta osayleiskaava-alueen läheisyydestä tunnetaan Museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaan kaksi kivi-kautisen esineen löytöpaikkaa, kohteet Rantala (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000005871) ja Uunikallio (1000005883). Lisäksi kaa-va-alueelle ja sen läheisyyteen sijoittuu useita mahdollisia muinaisjäännöksiä, kohteet Linkulla (1000036517), Nummenala (1000036518) ja Jäniksenlinna (1000036519). Mahdolliset muinaisjäännökset on merkitty muinaisjäännösrekisteriin kartta-aineiston perusteella ja niitä ei ole tarkastettu maastossa.

Alueella on suoritettu esihistoriallisten kohteiden arkeologiset inventoinnit vuosina 1965 ja 2006. Irtolöytökohteet on tarkastettu vuoden 1965 inventoinnissa, mutta alueilta ei ole löydetty mitään kiinteään muinaisjäännökseen viittaavaa. Vuoden 2006 inventoinnissa kohteita ei tarkastettu. Historiallisen ajan arkeologisia kohteita on inventoitu Tuusulassa vuonna 2009 (Museovirasto/Vuoristo), mutta inventoinnissa ei ole tarkastettu osayleiskaava-aluetta kokonaisuudessaan.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan osayleiskaava- alueella tehdään arkeologinen inventointi. Inventoinnissa tullaan selvittämään alueella mahdollisesti sijaitsevat kaikenikäiset ja tyyppiset muinaisjäännökset ja muut arkeologisin perustein suojeltavat kohteet.

Museo pitää kiitettävänä, että voimalinjan alueella tehdään arkeologinen inventointi. Inventointiraportin valmistuttua, se tulee lähettää museolle hyväksyttäväksi. Museo tarkastaa raportin ja kirjaa arkeologisista kohteista kerätyt tiedot Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin. Museo ottaa kantaa rakentamiseen liittyvien töiden vaikutuksista arkeologisiin kohteisiin, kun inventointiraportin tulokset ovat käytävissä.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

4 (4)

08.11.2024

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.